

EUROOPAN LIKKUJAN VIIKKO

16.-22. SYYSKUUTA

Liikkujan viikko 2016

Kampanjamateriaali valtakunnallisen teemapäivän jalkauttamiseksi **kunnissa, kouluissa ja työpaikoilla**

Mikä on Liikkujan viikko?

- ❑ Liikkujan viikko on eurooppalainen teemaviikko, jonka aikana houkutellaan ihmisiä tekemään viisaita liikkumisvalintoja
- ❑ Liikkujan viikkoa vietetään koko Euroopassa jo 15. kertaa ja Suomessa 14. kertaa. Liikkujan viikkoa vietetään joka vuosi 16.-22.9.
- ❑ Liikkujan viikolla kunnat, yhdistykset, järjestöt, koulut ja työpaikat järjestävät kampanjoita ja muuta toimintaa, joilla edistetään kestävien kulkutapojen kuten kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen asemaa
- ❑ Liikkujan viikon pääteema vuonna 2016 on **Viisas liikkuminen. Kestävä talous.**
- ❑ Teema ei kuitenkaan sido toimenpiteitä vaan ideoida voi aina vapaasti!
- ❑ Liikkujan viikolla vietetään myös **Auton vapaapäivää 22.9.**

LIIKKUJAN VIIKON TOIMINTAVINKIT KUNNILLE

Esimerkkejä tapahtumista kaikille kuntalaisille

Yleistä

- Tapahtumien järjestäjinä voivat olla kunta, järjestöt, yritykset tai kaikki yhdessä
- Tapahtuma voi olla myös osa jotain isompaa tilaisuutta
- Pientä tavaraa voi aina jakaa: kartat, satulansuojat, pyöränvalot, heijastimet jne.

1. Joukkoliikenteen kampanjat

- Yhden tai useamman päivän ilmainen tai hinnaltaan edullisempi paikallisliikenne
- Lisäpalvelut joukkoliikenteeseen: lisävuoroja, reittikokeiluja tai matkustajien aktivointia (esim. paikallisoppaat bussiin, kahvitarjoilu tai ilmaisjakelut)
- Aktiiviset mainoskampanjat ulkomainostauluissa, paikallislehdissä, sosiaalisessa mediassa, joukkoliikennevälineiden kyljissä tai flyereita jakamalla

2. Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen

- Uuden pyöräilyväylän, pyöräpysäköintipaikan tai pyörähuoltoasteen juhlallinen avaaminen
- Kävely- ja pyöräilytapahtuman järjestäminen yhteistyössä pyöräliikkeiden, liikunta- tai pyöräilyseurojen tai koulujen kanssa. Tapahtumassa voidaan esitellä vuodenaikaan sopien sade- tai talvivarusteita, sähkö- tai erikoispyöriä jne.
- Aamupalat, kahvitarjoilut tai ilmaismateriaalin jakaminen vilkkailla työmatkareiteillä
- Kävely- tai pyöräretkien järjestäminen paikallisyhdistysten, kulttuuripalveluiden tai liikuntatoimen kanssa

3. Auton vapaapäivä

- Näkyvä some-kampanja, jossa poliitikot tai muut paikallisesti merkittävät tai tunnetut henkilöt lupaavat jättää auton kotiin ja kulkea muilla keinoin
- Pysäköintipaikkojen tai muiden autoille tarkoitettujen alueiden ottaminen muuhun käyttöön, kuten kahvila- tai tapahtumapaikaksi
- Autoliikenteen katujen muuttaminen väliaikaisesti kävelyn, pyöräilyn tai joukkoliikenteen yhteyksiksi. Sopii erityisesti kohdan 2 tapahtumien kanssa järjestettäväksi. Samalla voidaan tehdä ennen ja jälkeen mittauksia mm. melusta ja ilmanlaadusta

LIKKUJAN VIIKON TOIMINTAVINKIT TYÖPAIKOILLE

VINKIT TYÖPAIKOILLE

Katso myös linkit kalvosarjan lopusta

1. Viisaita valintoja työmatkoille!

- Toteutetaan ennen Liikkujan viikkoa kysely , jossa käydään läpi työntekijöiden nykyiset kulkutavat ja syyt niiden valintaan sekä kestävien työmatkojen edellyttämät toiveet ja tarpeet. Myös työliikenteen turvallisuuskysymykset voidaan kartoittaa samalla kertaa.
- Kyselyn tulokset ja jatkotoimenpiteet (esim. työnantajan toimet, työntekijän vastuut ja velvollisuudet) voidaan julkistaa Liikkujan viikolla, esim. Auton vapaapäivänä
- Vaihtoehtoisesti kyselyn voidaan toteuttaa Liikkujan viikolla.

2. Aamupala

- Tarjotaan kävellen tai pyörällä töihin tuleville aamukahvit tai -puurot pyörien pysäköintipaikan luona tai muun sisääntuloreitin varrella

3. Mitä johto edellä, sitä työntekijät perässä

- Johtoporras lupaa jättää auton kotiin viikon ajan ja kirjoittaa kokemuksistaan intranettiin, blogiin tai uutiskirjeeseen
- Työasiamatkat hoidetaan kävellen, pyörällä tai joukkoliikenteellä

4. Palkitseminen

- Kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä saapuvien työntekijöiden palkitseminen eri tavoin
- Palkinnon tulee olla riittävän pieni, koska autottomuus ei ole kaikille todellinen vaihtoehto
- Myös autolla tulevia mutta autonsa vapaaehtoisesti kauemmas pysäköiviä voidaan palkita

5. Joukkoliikennekokeilu

- Yritys voi ostaa väliaikaisesti joukkoliikennepalveluita työntekijöilleen, minkä jälkeen tarkistetaan hyötyjen ja kustannusten suhde
- Hyvät kokeilut voivat johtaa pysyviin muutoksiin liikkumistottumuksissa!**

LIKKUJAN VIIKON TOIMINTAVINKIT KOULUIHIN JA OPPILAITOKSIIN

VINKIT ALAKOULUILLE

Katso myös linkit kalvosarjan lopusta

1. Isot edellä, pienet perässä

- Kannusta huoltajia ja vanhempia oppilaita saattamaan pienimpiä koululaisia kävellen tai pyörällä kouluun
- Saattajia voidaan palkita pienin palkinnoin tai kunnianosoituksin

2. Liikennepäivä

- Koululaisille voidaan järjestää liikennepäivä, jossa paikalliset pyöräilyseurat, kunnan edustajat, liikennöitsijät tai viranomaisedustajat kuten poliisi esittäytyvät ja pitävät rasteja
- Rastisisältö voi vaihdella turvallisuudesta liikkumistapoihin

3. Bussikampanja

- Paikallinen liikennöitsijä voi tehdä kiertueen, jossa bussin käyttöä ja bussietikettiä koulutetaan useille eri kouluille kunnassa
- Mukana voi olla myös kunnan joukkoliikennesuunnittelija tai vastaava henkilö

4. Autoton koulu

- Huoltajille suunnattava sitoumuskampanja, jossa huoltajat lupaavat olla tuomatta oppilaita kouluun autolla
- Myös opettajat voidaan sitouttaa kulkemaan kestävästi koululle
- Rehtori tai muu opettaja voi myös järjestää paikallisen ”some-kampanjan”, jossa hän poikkeuksellisesti kulkee muulla tavoin kuin autolla ja raportoi matkoistaan someen

5. Kävely-pyöräilysuunnistus

- Kartalle merkitään koulun lähiympäristöön rasteja, joista osa hoidetaan pyörällä ja osa kävellen
- Voidaan hoitaa myös kuvasuunnistuksena, jossa kuvat toimivat vihjeinä rastin löytämiseksi
- Rasteilla voi olla kävelyn ja pyöräilyn sääntöihin liittyviä kysymyksiä tai tehtäviä

VINKIT YLÄKOULUILLE JA TOISELLE ASTEELLE

Katso myös linkit kalvosarjan lopusta

1. Koulun liikkumissuunnitelma

- Tehdään nuorten kanssa luokalle, koululle tai oppilaitokselle oma liikkumissuunnitelma: miten nuoret tulevat kouluun, miksi niin ja mitä pitäisi tehdä, että kuljettaisiin enemmän kestävillä tavoilla
- Kysely nuorille, Excel-analyysin harjoittelu, toimenpiteiden esittäminen vastaavalle taholle (kunta, ELY-keskus, liikennöitsijä jne.)

2. Pyöräilytaitokurssi

- Järjestetään taitoajorata, kaupunkisuunnistus ja liikennesääntöjen tietovisa nuorille
- Kaikista osa-alueista eniten pisteitä kerännyt voittaa
- Voidaan tehdä myös ryhminä

3. Esteettömyyskokeilu

- Järjestetään yhteistyössä terveystalveluiden taikka vammaisjärjestön tai -neuvoston kanssa testiolosuhteet
- Nuoret kulkevat läpi esteradan silmät sidottuina, heikkonäköisyyttä simuloivat lasit päässä, pyörätuolissa istuen tai sauvojen kanssa

4. Koulumatkakampanja – päivä ilman mopoa!

- Kannustetaan oppilaita jättämään mopot tai autot kotiin ja kulkemaan kouluun tai oppilaitokseen kävellen, pyörällä tai joukkoliikenteellä
- Kestävästi liikkuneiden kesken arvotaan palkinto

5. Huolehditaan myös huoltajista!

- Nuoret suunnittelevat itse liikkumiskampanjan omille huoltajilleen
- Mitkä asiat saisivat huoltajan siirtymään autoilusta muihin liikkumistapoihin

Taustamateriaalia tapahtumien ja tempausten järjestäjille

☐ Euroopan Liikkujan viikko

- ☐ Kunnan ilmoittautuminen Liikkujan viikolle: <http://www.liikkujanviikko.fi/ilmoittaudu/>
- ☐ Tapahtumien ilmoittaminen: http://www.liikkujanviikko.fi/tapahtumat/ilmoita_tapahtuma/
- ☐ Liikkujan viikon materiaalit: <http://www.liikkujanviikko.fi/suunnittelu/materiaalipankki/>
- ☐ Aiemmin toteutetut: <http://www.liikkujanviikko.fi/tapahtumat/>
- ☐ Kampanjaideoita: <http://www.liikkujanviikko.fi/suunnittelu/kampanjaideat/>

☐ Viisaan liikkumisen linkkilista

- ☐ Tietopaketti viisaasta työmatkaliikkumisesta työnantajille ja työntekijöille: <http://www.fiksustitoin.fi/>
- ☐ Liikennetilannepalvelu: <http://liikennetilanne.liikennevirasto.fi/>
- ☐ Joukkoliikenteen reittipalvelu: <http://www.matka.fi/>
- ☐ Ajantasainen junaliikenteen aikataulunäyttö: <https://www.junat.net/fi/>
- ☐ Matkavertailupeli: http://www.motiva.fi/matkalla_suomessa
- ☐ Tietoa viisaasta liikkumisesta: <http://www.motiva.fi/liikenne>
- ☐ Tietoa kävelyn ja pyöräilyn edistämisestä: <http://kulkulaari.fi/>